

A TEHETSÉGES MR. RIPLEY

PATRICIA HIGHSMITH

R I P L E Y

A TEHETSÉGES MR. RIPLEY

Kossuth Kiadó

A fordítás alapja:
The Talented Mr. Ripley by Patricia Highsmith
W. W. Norton & Company
First published as a Norton edition 2008

Fordította
Pék Zoltán

ISBN 978-963-636-524-0

Minden jog fenntartva

Copyright © 1955 by Patricia Highsmith
Copyright renewed 1983 by Patricia Highsmith
Copyright © 1993 by Diogenes Verlag AG, Zürich
Hungarian edition © Kossuth Kiadó, 2025
Hungarian translation © Pék Zoltán, 2025
Borító © Netflix 2025. Used with permission

1

Tom hátrapillantott, és látta, hogy a férfi kilép a Green Cage-ből, és elindul utána. Tom gyorsabban szedte a lábát. Szemernyi kétsége sem volt, hogy őt követi. Öt perccel korábban figyelt fel a férfira, ahogy az egyik asztalnál ülve őt mustrálja, mint ha nem lenne *egészen* biztos abban, hogy ő az. Ahhoz azonban elég biztosnak tűnt, hogy Tom felhajtsa az italát, fizessen és távozzon.

A sarkon Tom előredőlt, és átkocogott az Ötödik sugárúton. Ott volt a Raoul's. Kockáztasson, és beugorjon még egy italra? Kísértse a sorsot, meg minden? Vagy inkább húzzon át a Park sugárútra, és próbálja meg lerázni a sötét kapualjakban? Legyen a Raoul's.

Talált egy üres helyet a bárpultnál, és közben automatikusan körülnézett, hátha lát ismerőst. Az egyik asztalnál egy szőke lánnyal ott ült az a nagydarab, vörös hajú férfi, akinek a nevét mindig elfelejtette. A vörös hajú intett, Tom válaszul bágyadtan felemelte a kezét. Leült, az egyik lábát rátette a szomszédos bárzék lábtartójára, és kihívóan, mégis szemtelenül lazán fordult az ajtó felé.

– Gin-tonikot kérek – mondta a pultosnak.

Vajon ilyen embert küldenének rá? Igen, nem, mégis igen? Egyáltalán nem úgy nézett ki, mint egy rendőr vagy egy nyomozó. Inkább, mint egy üzletember, valakinek az apja. Jól öltözött, jól táplált, a halántékánál őszülő férfi, akit valamilyen bizonytalanság leng körül. Ilyen típust küldenek egy ilyen feladat elvégzésére? Hogy szóba elegyedjen az emberrel egy bárban, aztán *bumm*: egyik kezét a válladra teszi, a másikkal felmutat egy rendőrjelvényt. *Tom Ripley, le van tartóztatva*. Le nem vette szemét az ajtóról.

És jött is a férfi. Körülnézett, meglátta őt, és azonnal elkapta a tekintetét. Levette szalmakalapját, és helyet foglalt a bárpult íves részénél.

Istenem, mit akar? Biztosan nem *perverz*, futott át újra Tom fején a gondolat, bár meggyötört agya most addig tapogatózott, amíg meg nem találta a helyes kifejezést, mintha a szó megvédhetné, mert még mindig inkább legyen perverz, mint rendőr. Egy perverznek egyszerűen mondhatná, hogy „Nem, köszönöm”, és mosolyogva el sétálhatna. Tom hátra csúszott a bárszéken, felkészült.

Látta, hogy a pultos kérdésére a férfi háritólag int, majd a pultot megkerülve feléje indul. Itt is van! Tom bénultan meredt rá. Tíz évnél többet nem adhatnak, járt az agya. Max tizenötöt, de jó magaviselettel... Abban a pillanatban, ahogy a férfi ajka szóra nyílt, Tomba belesajdult a kétségbeesett, gyötrelmes megbánás.

– Elnézést, maga Tom Ripley?

– Igen.

– Herbert Greenleaf vagyok. Richard Greenleaf apja. – A férfi arckifejezése jobban összezavarta Tomot, mint ha pisztolyt

szegezett volna rá. Az arc barátságos volt, mosolygó és reményteljes.

– Maga Richard barátja, ugye?

Derengett valami. Dickie Greenleaf. Magas, szőke srác. Pénzes srác, emlékezett Tom.

– Á, Dickie Greenleaf. Igen.

– Mindenesetre ismeri Charles és Marta Schrieveret. Ők meséltek nekem magáról, és hogy maga talán... leülhetnénk egy asztalhoz?

– Igen – felelte Tom nyájasan, és fogta az italát. Követte a férfit egy üres asztalhoz a kis helyiség hátsó részébe. Haladék, örvendezett magában. Szabadság! Senki sem fogja letartóztatni. Valami másról van szó. Mindegy, hogy miről, az a lényeg, hogy nem nagy értékű lopásról, postaküldeményvel való visszaélésről, vagy bárhogy is nevezik. Talán Richard valami slamasztikába került. Talán Mr. Greenleaf segítséget vagy tanácsot akar kérni. Tom pontosan tudta, mit kell mondani egy olyan apának, mint Mr. Greenleaf.

– Nem voltam egészen biztos abban, hogy maga Tom Ripley – kezdte Greenleaf. – Azt hiszem, egyszer találkoztunk. Egyszer feljött hozzánk Richarddal, nem igaz?

– Azt hiszem.

– Schrieverék adtak magáról személyleírást. Mindannyian próbáltuk elérni, mert Schrieverék azt akarták, hogy náluk találkozzunk. Valakitől hallották, hogy időnként megfordul a Green Cage bárban. Ez az első este, hogy ott kerestem, úgyhogy azt hiszem, szerencsésnek tekinthetem magam. – Elmosolyodott. – Küldtem egy levelet is a múlt héten, de lehet, hogy nem kapta meg.

– Nem kaptam meg. – Marc nem továbbította a leveleket, gondolta Tom. A fene egye meg. Pedig lehet, hogy jött csekk Dottie nénitől. – Úgy egy hete elköltöztem – tette hozzá.

– Á, értem. Nem írtam sokat a levelemben, csak hogy szeretnék találkozni és beszélni magával. Schrieverék szerint elég jól ismeri Richardot.

– Emlékszem rá, igen.

– De már nem leveleznek? – kérdezte a férfi csalódottan.

– Nem. Azt hiszem, már vagy két éve nem láttam Dickie-t.

– Két éve Európában van. Schrieverék nagyon elismerően beszéltek magáról, és úgy gondolták, hogy ha írna neki, talán tudna hatni Richardra. Tudja, szeretném, ha hazajönné. Kötelezettségei vannak itthon... de fütyül mindenre, amit én vagy az anyja mondunk neki.

Tom nem értette a dolgot.

– Pontosan mit mondtak Schrieverék?

– Azt mondták, bár nyilván kicsit túloztak, hogy maga és Richard nagyon jó barátok voltak. Schrieverék biztosra vették, hogy kapcsolatban maradtak. Tudja, már olyan keveset ismerek Richard barátai közül... – Tom poharára pillantott, mintha legalább egy italtra szeretné meghívni, de az még majdnem tele volt.

Tom emlékezett, hogy Dickie Greenleaffel ott volt Schrieverék egyik koktélpártiján. Greenleafék valószínűleg jobban ismerték Schrieveréket, mint ő, és így kerülhetett oda, mert ő maga három-négy alkalomnál többször nem látta Schrieveréket. És utoljára azon az éjszakán, amikor megcsinálta Charley Schriever adóbevallását. Charley szabadúszó televíziós rendezőként dolgozott, és lövése sem volt a könyvelésről. Zseninek tartotta Tomot, amiért kiszaszerolta az adóját, ráadásul

kisebb összeget hozott ki, még hozzá teljesen legálisan, mint amire Charley jutott. Charley talán ezért ajánlotta őt Mr. Greenleafnek. Valószínűleg azt mondta róla, hogy értelmes, megfontolt, kifogástalanul becsületes és nagyon segítőkész. Kissé mellétrafált.

– Nem ismer esetleg még valakit, aki közel áll Richardhoz, és aki képes lenne hatni rá? – kérdezte Greenleaf gyámoltalanul.

Tomnak eszébe jutott Buddy Lankenau, de nem akart ilyen feladatot lőcsölni Buddyra. – Attól tartok, nem – rázta a fejét. – Miért nem akar Richard hazajönni?

– Azt mondja, jobban szeret ott élni. Csakhogy az anyja sajnos beteg... Nos, ezek családi problémák. Sajnálom, hogy terhelem velük. – A férfi gondterhelten végigsimított a takarosan fésült, ritkás ősz haján. – Richard azt írja, hogy festeget. Amivel nem volna semmi baj, de hát nincs meg hozzá a tehetsége, hogy festő legyen. A hajótervezéshez viszont nagy tehetsége van, csak el kéne szánnia magát. – Felnézett, amikor egy pincér megszólította. – Whiskyt szódával. Dewar's legyen. Magának?

– Nem, köszönöm – felelte Tom.

Greenleaf bocsánatkérően nézett Tomra. – Maga az első Richard barátai közül, aki hajlandó volt meghallgatni. Mind úgy állnak hozzá, hogy megpróbálok beleszólni az életébe.

Tom ezt abszolút meg tudta érteni.

– Bárcsak segíthetnék – mondta udvariasan. Most már eszébe jutott, hogy Dickie egy hajóépítő cégnek köszönheti a pénzét. Kisebb vitorlásokat csinálnak. Az apja nyilván azt akarja, hogy hazajöjjön, és átvegye a családi vállalkozást. Tom megeresztett egy üres mosolyt Mr. Greenleaf felé, aztán felhajtotta az italát. A szék szélén ült, már indult volna, de

az asztal túloldaláról szinte tapintható családottság áradt felé.
– Európában pontosan hol van Dickie? – kérdezett rá, noha fikarcnyit sem érdekelt.

– Egy Mongibello nevű faluban, Nápolytól délre. Még könyvtár sincs, azt mondja. Nem csinál mást, csak vitorlázik és fest. Vett ott egy házat. Richardnak van saját jövedelme, nem túl nagy, de a jelek szerint ahhoz elég, hogy Olaszországban megéljen belőle. Nos, ízlések és pofonok, ugyebár, de én egyáltalán nem látom, mitől olyan vonzó az a hely.
– Mr. Greenleaf összeszedte magát, és elmosolyodott. – Meghívhatom egy italra, Mr. Ripley? – kérdezte, amikor a pincér megérkezett a whisky-szódával.

Tom a legszívesebben lelépett volna, de nem volt szíve ott hagyni a férfit a tele pohárral.

– Igen, köszönöm – mondta, és átnyújtotta a pincérnek a poharát.

– Charley Schrieverről tudom, hogy a biztosítási szakmában dolgozik – társalgott tovább Mr. Greenleaf.

– Akkor még. Most... – De nem akarta azt mondani, hogy az adóhivatalnak dolgozik, most nem. – Jelenleg egy reklámügynökség könyvelési osztályán dolgozom.

– Valóban?

Egy percig egyikük sem szólt semmit. Mr. Greenleaf szárnalmas, sóvárgó tekintettel meredt rá. Tom nem tudta, mi a fenét mondhatna. Már bánta, hogy elfogadta az italt.

– Egyébként hány éves most Dickie? – kérdezte.

– Huszonöt.

Mint én, gondolta Tom. Dickie valószínűleg vígan éli az életét odaát. Jövedelem, ház, hajó. Miért is akarna hazajönni? Dickie arca egyre tisztábban rajzolódott ki az emlékezetében:

széles mosoly, szőke haj éles hullámokkal, nemtörődöm arc. Dickie egy mázlista. Ő maga mit ért el huszonöt évesen? Hétről hétre él. Még bankszámlája sincs. Életében először sunnyoghat a zsaruk elől. Pedig van tehetsége a matematikához. Hogy a fenébe lehet, hogy nem fizetnek érte valahol? Tom ráébredt, hogy minden izma úgy megfeszült, hogy az ujjai közt tartott gyufásdobozt majdnem laposra nyomta össze. Unatkozik, az isten verje meg, olyan rohadtul unatkozik! Vissza akart menni a bárpulthoz, de egyedül. Kortyolt egyet az italából.

– Nagyon szívesen írok Dickie-nek, ha megadja a címét – hadarta. – Szerintem emlékezni fog rám. Egyszer egy hétvégi partin voltunk kint Long Islanden, és emlékszem, hogy Dickie-vel kimentünk kagylót szedni, aztán mindenki azt evett reggelire. – Tom elmosolyodott. – Páran rosszul lettünk, és nem is volt valami jó buli. De emlékszem, hogy Dickie azon a hétvégén beszélt arról, hogy Európába készül. Biztos nem sokkal utána utazhatott el...

– Emlékszem! – csettintett Greenleaf. – Az volt Richard utolsó hétvégéje itthon. Rémlik, hogy mesélt a kagylókról. – Igencsak hangosan nevetett.

– Néhányszor jártam a lakásukon is – jött bele Tom. – Dickie mutatott nekem néhány hajómodellt az egyik asztalon a szobájában.

– Azok csak gyerekkori próbálkozások voltak! – Mr. Greenleaf sugárzóan mosolygott. – Megmutatta a szerkezeti modelljeit is? Vagy a rajzait?

Nem mutatta, de Tom derűsen rávágta:

– Igen, persze, hogyne! A tusrajzok némelyikét lenyűgözőnek találtam. – Tom soha egyiket sem látta, de a lelki szemei

előtt most mégis tisztán megjelentek: precíz tervrajzok, amelyek minden egyes vonalat és minden egyes csavart feliratoztak. Láta még Dickie mosolyát is, amint büszkén megmutatja neki. Percekig tudta volna folytatni Mr. Greenleaf nagy öröme, de visszafogta magát.

– Igen, Richardnak van tehetsége hozzá – bólogatott elégedetten Greenleaf.

– Azt meghiszem – adta alá a lovat Tom. Az unalma újabb fokozatba kapcsol. Ismerte ezt az érzést. Néha bulikon is megtapasztalta, de általában akkor, amikor olyasvalakivel vacsorázott, akivel eleve nem is akart vacsorázni, és az este egyre csak nyúlt és nyúlt. Most még egy egész órán át képes volna mániákusan udvarias lenni, ha muszáj, mielőtt valami felrobban benne, és kénytelen lesz kirohanni az ajtón. – Sajnálom, hogy most nem vagyok szabad, különben nagyon szívesen odautaznék, hátha meg tudom győzni Richardot. Talán tudnék rá hatni – mondta, de csak azért, mert Mr. Greenleaf ezt várta tőle.

– Ha komolyan gondolja... mármint nem tudom, hogy tervez-e európai utazást...

– Nem tervezek.

– Richard mindig hallgatott a barátaira. Ha maga vagy valaki, aki magához hasonlóan ismeri, szabadságot tudna kivenni, szívesen odautatnám, hogy beszéljen vele. Mindenképp többet érne, mint ha én mennék oda. A jelenlegi munkahelyén esetleg nem tudna szabadságot kivenni?

Tom szíve hirtelen nagyot dobbant. Elgondolkodó arc kifejezést öltött. Ez bizony egy lehetőség. Énje egy része kiszagolta, és ráugrott, még mielőtt az agya felfogta volna.

Jelenlegi állás: nincs. Lehet, hogy hamarosan úgylis le kell lépnie a városból. El akart menni New Yorkból.

– Elképzelhető – mondta óvatosan, azzal a töprengő arc kifejezéssel, mintha éppen végigvenné azt a sok ezer apró kötetelket, amely akadályozhatja.

– Ha mégis elutazna, szívesen állom a költségeit, ez magától értetődő. Tényleg úgy gondolja, hogy meg tudja oldani? Mondjuk, idén ősszel?

Már szeptember közepén jártak. Tom a férfi kisujján csillogó arany pecsétgyűrűt bámulta, a majdnem elkopott címerrel.

– Elképzelhető. Örülnék, ha újra láthatnám Richardot. Különösen, ha ön úgy gondolja, hogy segíthetek.

– De még mennyire! Szerintem hallgatna magára. Mivel nem a közeli ismerőse, határozottan kifejthetné neki, hogy maga szerint miért kellene hazajönnie, és Richard nem gondolhatja, hogy elfogult. – Greenleaf hátradőlt a székén, és reménykedve nézett Tomra. – Az a furcsa, hogy az üzlettársam, Jim Burke és a felesége tavaly hajókiránduláson jártak, és megálltak Mongibellóban is. Richard megígérte nekik, hogy a tél elején hazajön. Mármint tavaly tél elején. Jim már lemondott róla. Melyik huszonöt éves fiú hallgat egy hatvanéves vagy annál is idősebb öregemberre? Mi kudarcot vallotunk, de magának valószínűleg sikerülni fog!

– Remélem – mondta szerényen Tom.

– Mit szólna még egy italhoz? Egy jó kis brandyhez?